

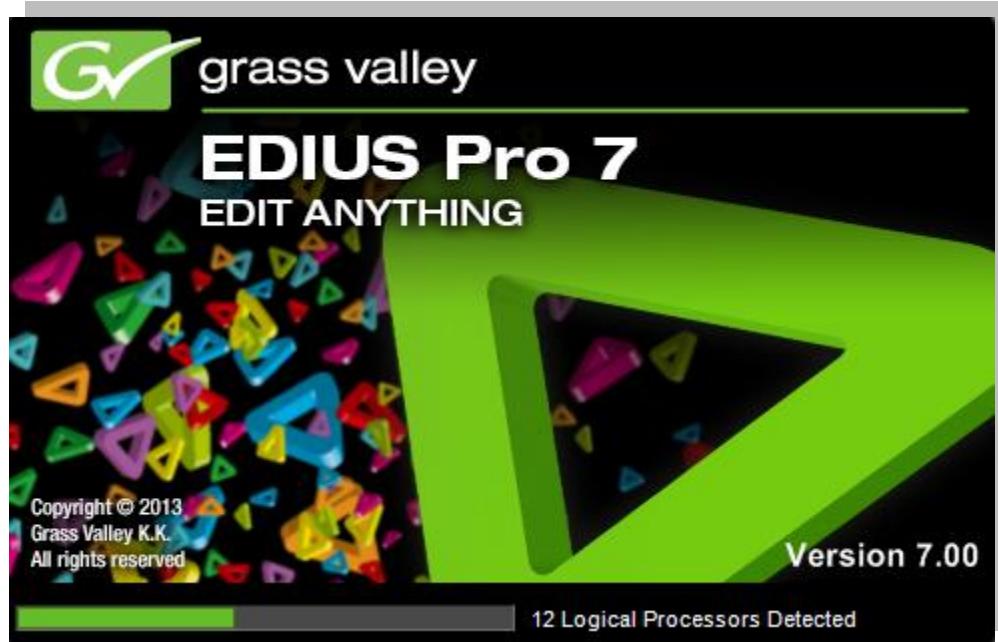
Medresa "Gazi Isa-beg"

Novi Pazar

Skraćeni tutorijal za program

EDIUS

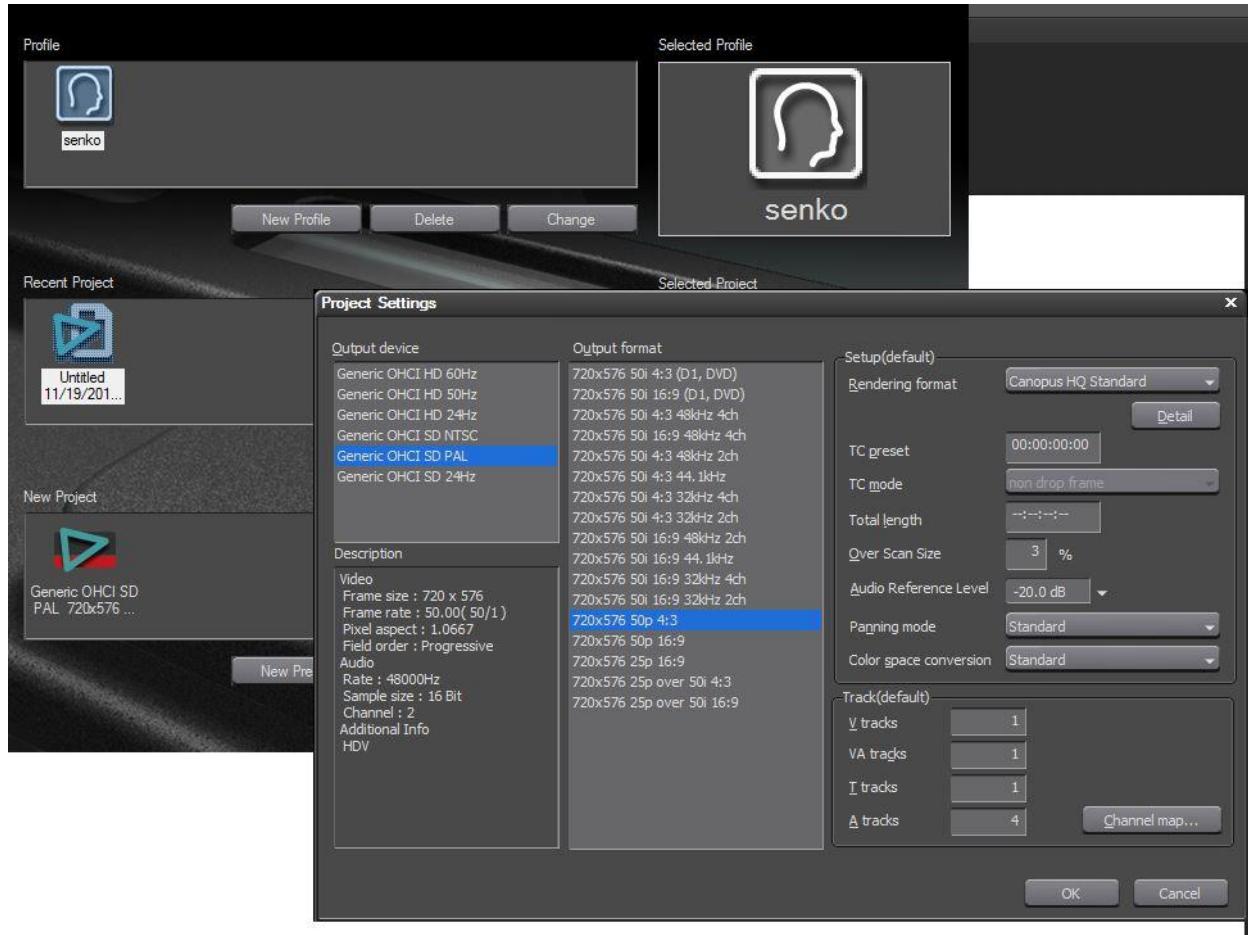
(predmet Informatika, skripta za 3. razred Medrese)

1) Podešavanje „Preset-a“

Preset, parametri projekta, podešavaju se samo jednom, osim ukoliko korisnik želi kreirati projekte različitih osobina (rezolucija, broj frejmova i slično).

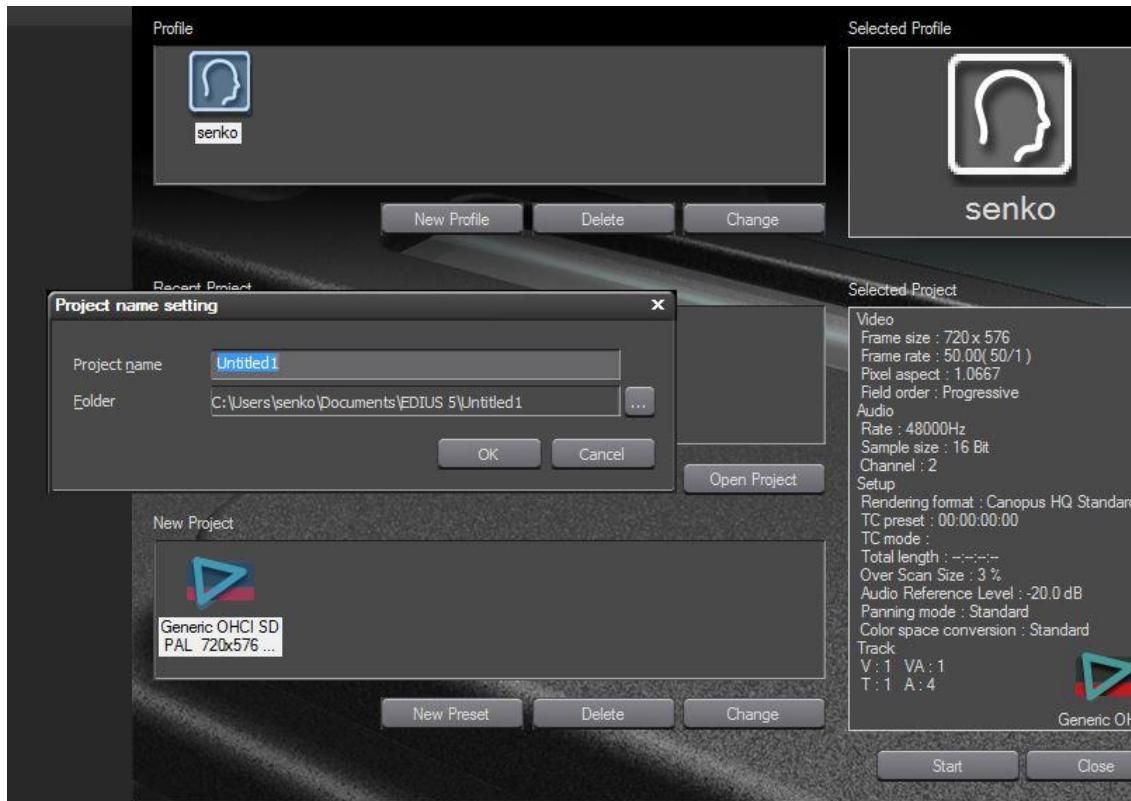
Otvorite program EDIUS (desni klik-Run as Administrator). Odaberite opciju „New Preset“. U novom prozoru odaberite odgovarajuće vrijednosti. Za početnike u ovom programu, dovoljne su opcije koje su markirane na slici 1.

Slika 1. Podešavanje Preseta

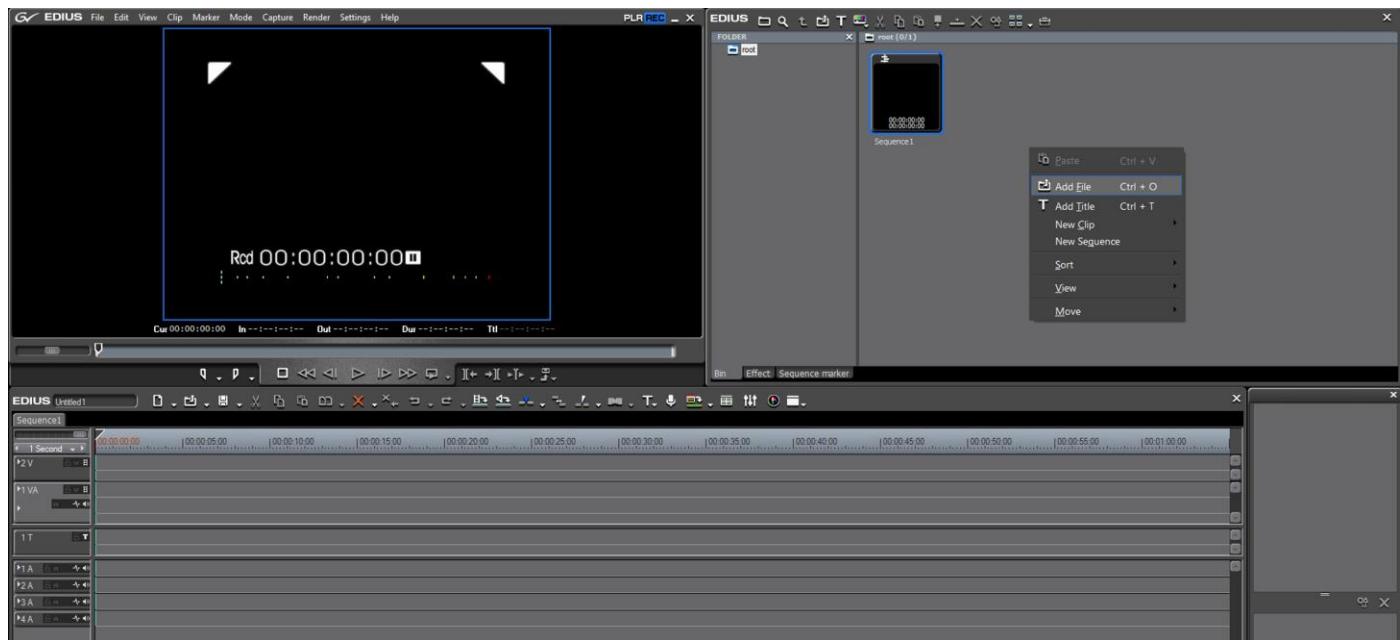
Nakon odabira, potvrdite podešavanja na dugme OK.

2) Novi projekat – Dva puta kliknite na preset koji ste kreirali i u novom prozoru upišite ime projekata, kao što stoji na slici 2:

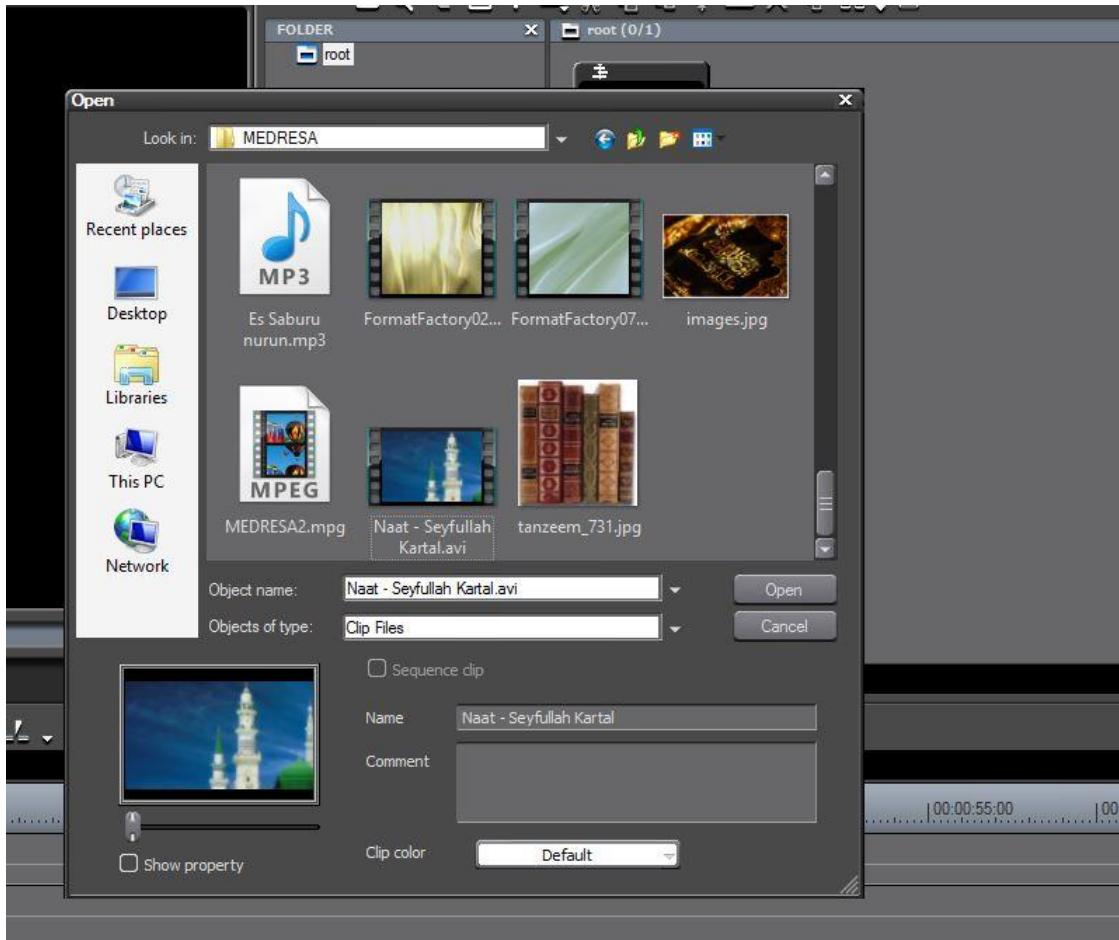
Slika 2. Novi projekat

3) Standardno radno okruženje izgleda kao na slici 3. Ukoliko neke od paleta nisu dostupne, možete ih aktivirati u meniju *View – Show All Pallets*.

Slika 3. Izgled radnog okruženja i dodavanje novog fajla

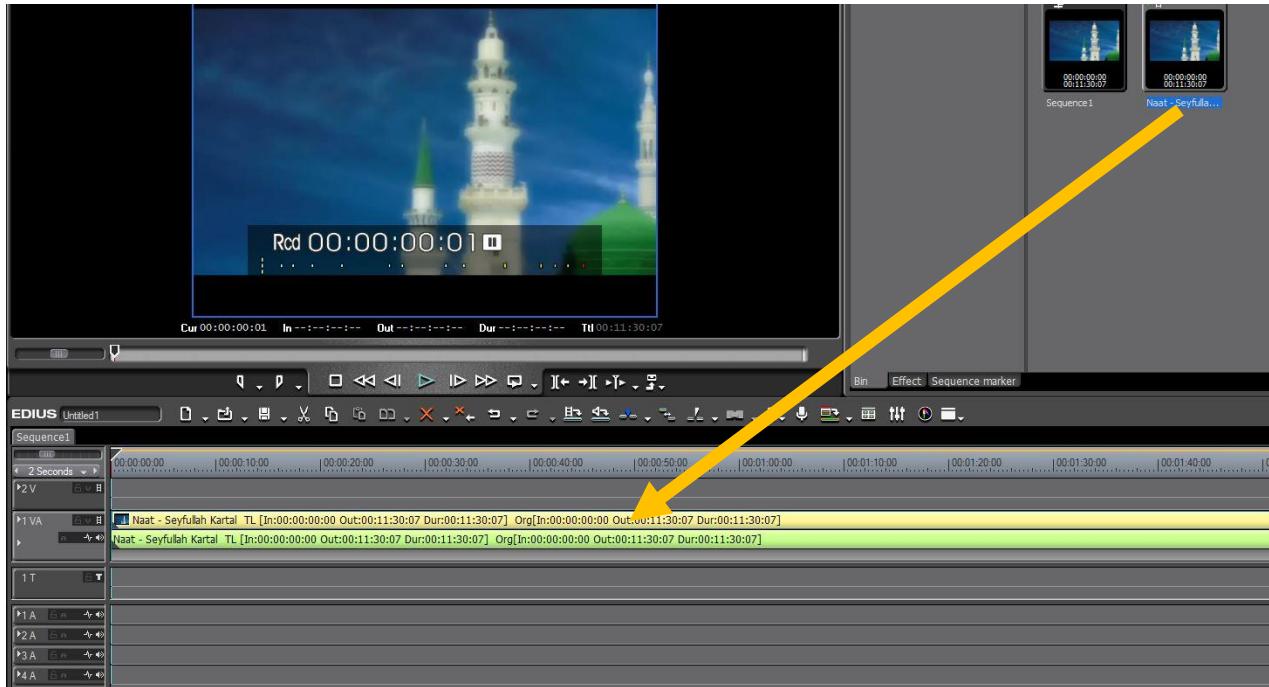
4) Dodavanje novog fajla za obradu se vrši tako što desnim klikom u „Bin“ paletu biramo „Add File“ i odaberemo željeni materijal za obradu. To može biti fotografija, video-snimanak i zvučni zapis, kao što je prikazano na slikama 3 i 4.

Slika 4. Odabiranje fajla

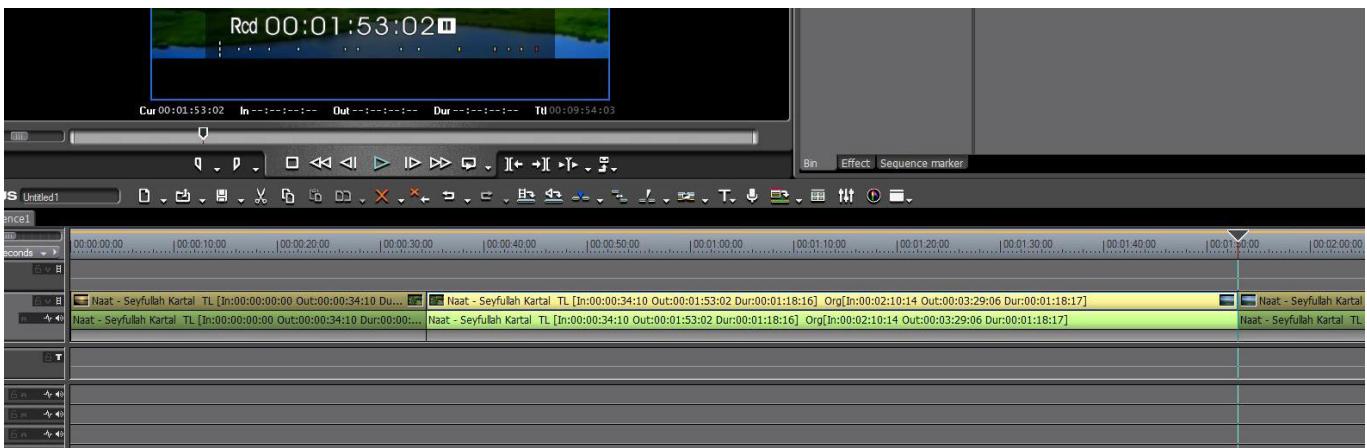
5) Dodavanje materijala na radnu traku se vrši tako što lijevi taster miša zadržimo na materijal i prebacimo ga na odgovarajuću traku. Video-snimci i fotografije se prebacuju na VA i V traku, titlovi se prebacuju na traku T, a audio materijal na neku od traka predviđenih za zvuk (1A, 2A, 3A, 4A), kao što je prikazano na **slici 5**.

Napomena: Trake se mogu brisati i dodavati po želji, u zavisnosti od potreba projekta.

Slika 5. Dodavanje materijala na radnu traku

6) Odabir željenih scena iz video-materijala i brisanje neželjenih se veoma jednostavno obavlja kombinacijama naredbi „cut“ i „delete“. Kursor za kretanje po video-traci podesite na tačku u kojoj počinje neželjena scena i pritisnite **taster C** na tastaturi. Zatim, podesite cursor na tačku u kojoj prestaje neželjena scena a počinje scena koja nam je potrebna i ponovo pritisnite taster C. Na radnoj traci ćete primjetiti da se klip koji nam ne treba izdvojio. Dovoljno je da ga označite i pritisnete „Delete“ na tastaturi, kao što je prikazano na slici 6:

Slika 6. Odstranjivanje dijelova snimka

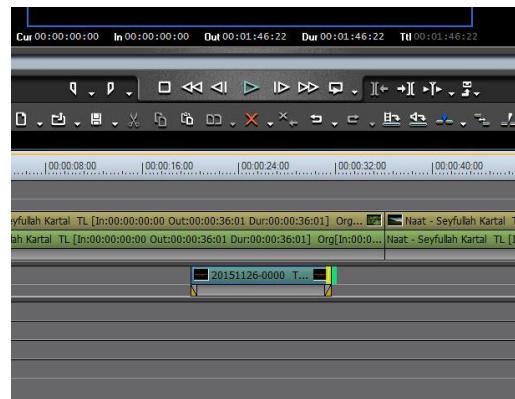
7) Dodavanje titlova se također obavlja u paleti „Bin“, tako što desnim klikom otvaramo opcije i biramo „Add Title“ (slika 3). Nakon toga se otvara novi prozor za

upisivanje teksta i njegovu modifikaciju (slika 7). Stil titla se bira dvoklikom na ponuđene preseze na dnu prozora, a opcije fonta, veličine slova i ostale osobine se podešavaju na paleti sa desne strane:

Slika 7. Upisivanje i podešavanje titlova

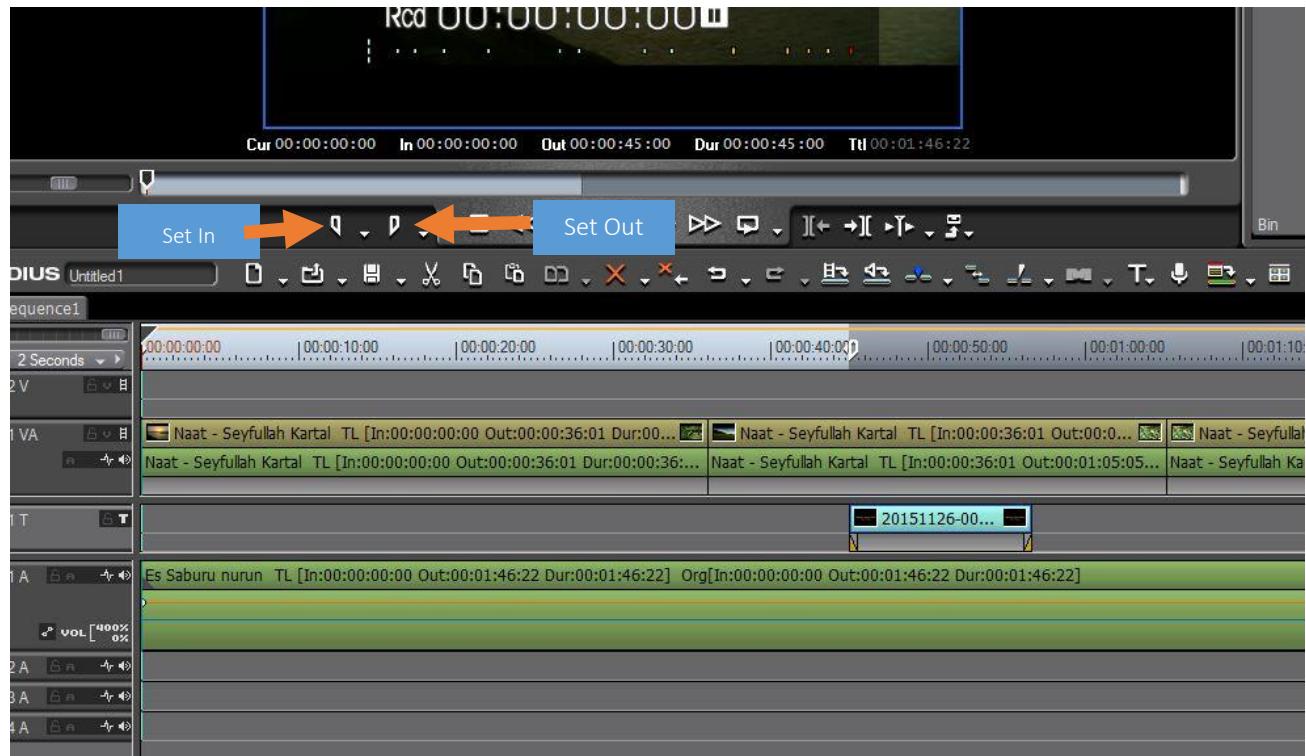
Nakon što završimo upisivanje titla, moramo ga sačuvati u meniju File-Save, ili prečicom „CTRL+S“. Na paleti „Bin“ se pojavljuje titl, koji treba ubaćen traku za titlove (T), na isti način na koji se ubacuju i ostali elementi u drugim trakama. Titl ubacujemo na odgovarajuće mjesto, i podešavamo mu trajanje koliko nam odgovara (slika 8).

Slika 8. Postavljanje titla na radnu traku

8) Podešavanje tajminga je veoma važno za uspješan projekat. Tajming možemo odrediti pomoću alatki „Set In“ i „Set Out“. Postavite kurzor na početak projekta i birajte alatku „Set In“ ili pritisnite taster „I“ na tastaturi. Zatim postavite kurzor na drugi dio projekta i odaberite alatku „Set Out“, ili pritisnite taster „O“. Pojavit će se krajnji graničnik vašeg projekta. Njegovim pomjeranjem možete odrediti tačan položaj u projektu, tako što na prozoru za pregled snimka posmatrate naznaku „Dur“.

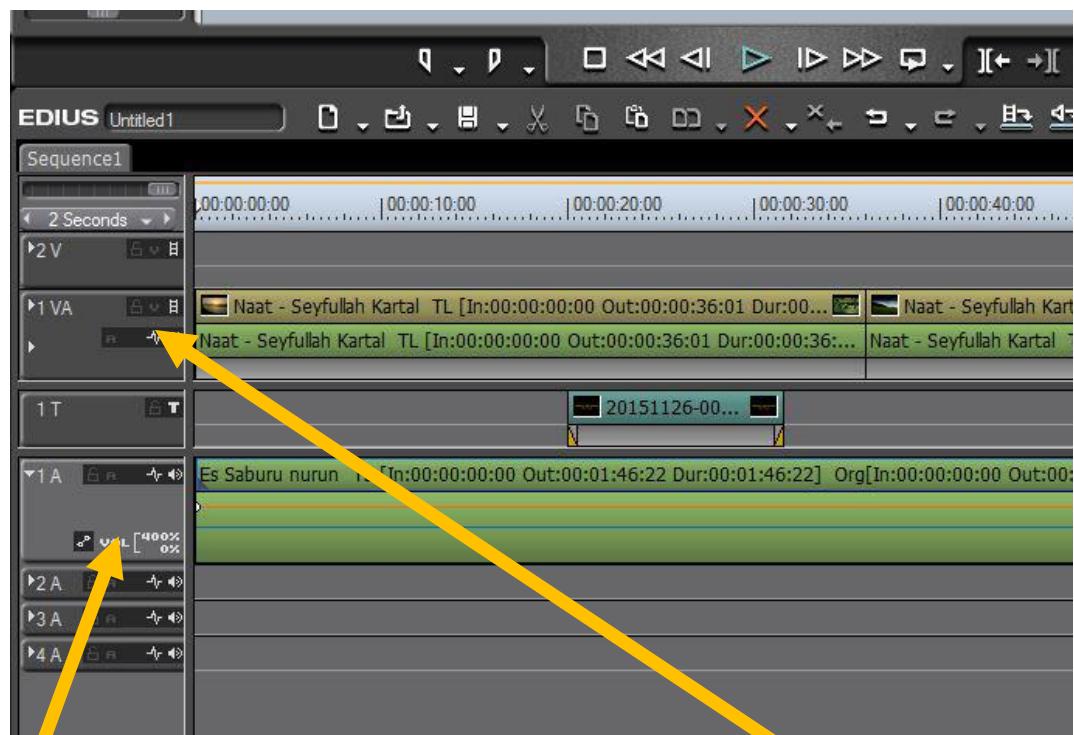
Na slici 9 je dat primjer postavljanja titla na tačno 45. sekundi projekta:

Slika 9. Podešavanje tajminga

9) Dodavanje i podešavanje audio materijala se obavlja preko trake za audio (1A, 2A...). Često potrebe nalažu da se ton na audio-snimku povećava ili smanjuje. Nakon što dodamo audio materijal na traku, potrebno je otvoriti paletu za dodatnu manipulaciju tonom (slika 10), te označiti opciju „VOLUME“. Na slici 10 je dat primjer postepenog smanjivanja tona na kraju snimka. Potrebno je napraviti tzv. Prelomnu tačku, a nakon nje zadnju tačku u snimku spustiti do dna.

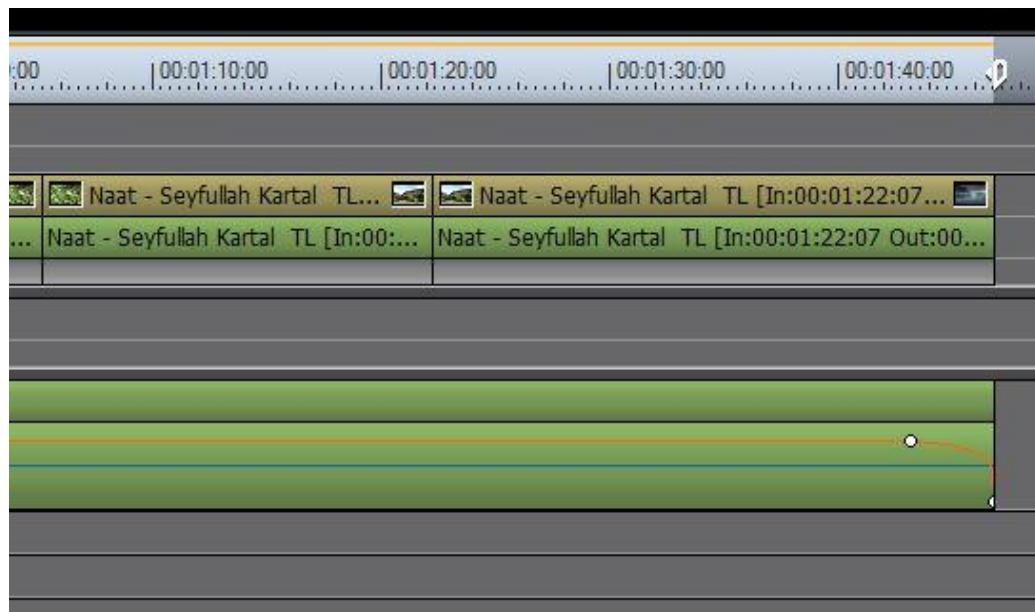
Napomena: ukoliko kombinujemo video-materijal koji ima sopstveni zvuk sa nekim drugim audio materijalom, potrebno je isključiti zvuk na video-snimku, tako što ćemo ukloniti oznake za zvuk sa 1VA trake. To radimo ukoliko ne želimo da se dva različita zvuka preklapaju.

Slika 10a. Dodavanje i podešavanje audio materijala

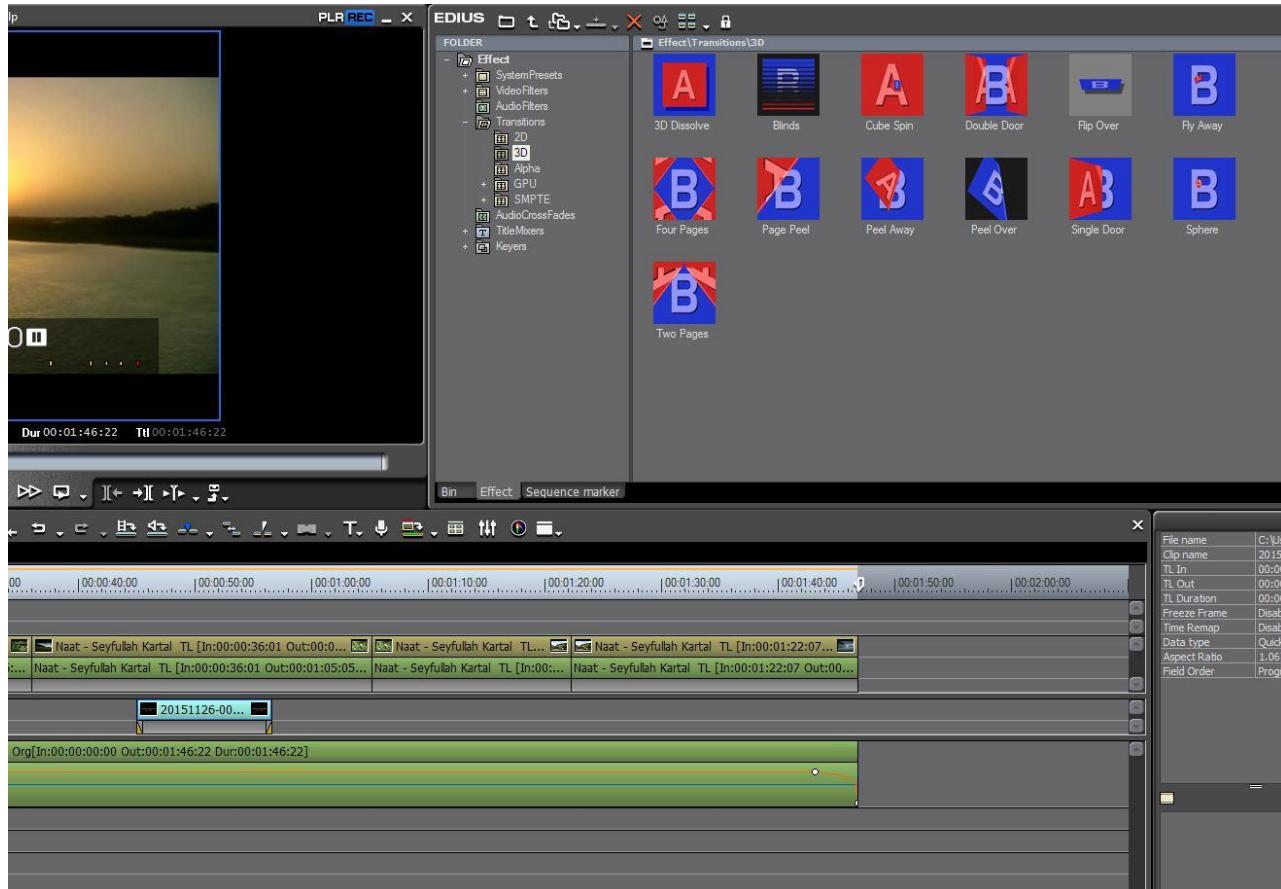
Pristupanje podešavanjima zvuka

Gašenje zvuka kod video-snimka

Slika 10b. Smanjivanje ili povećavanje visine zvuka

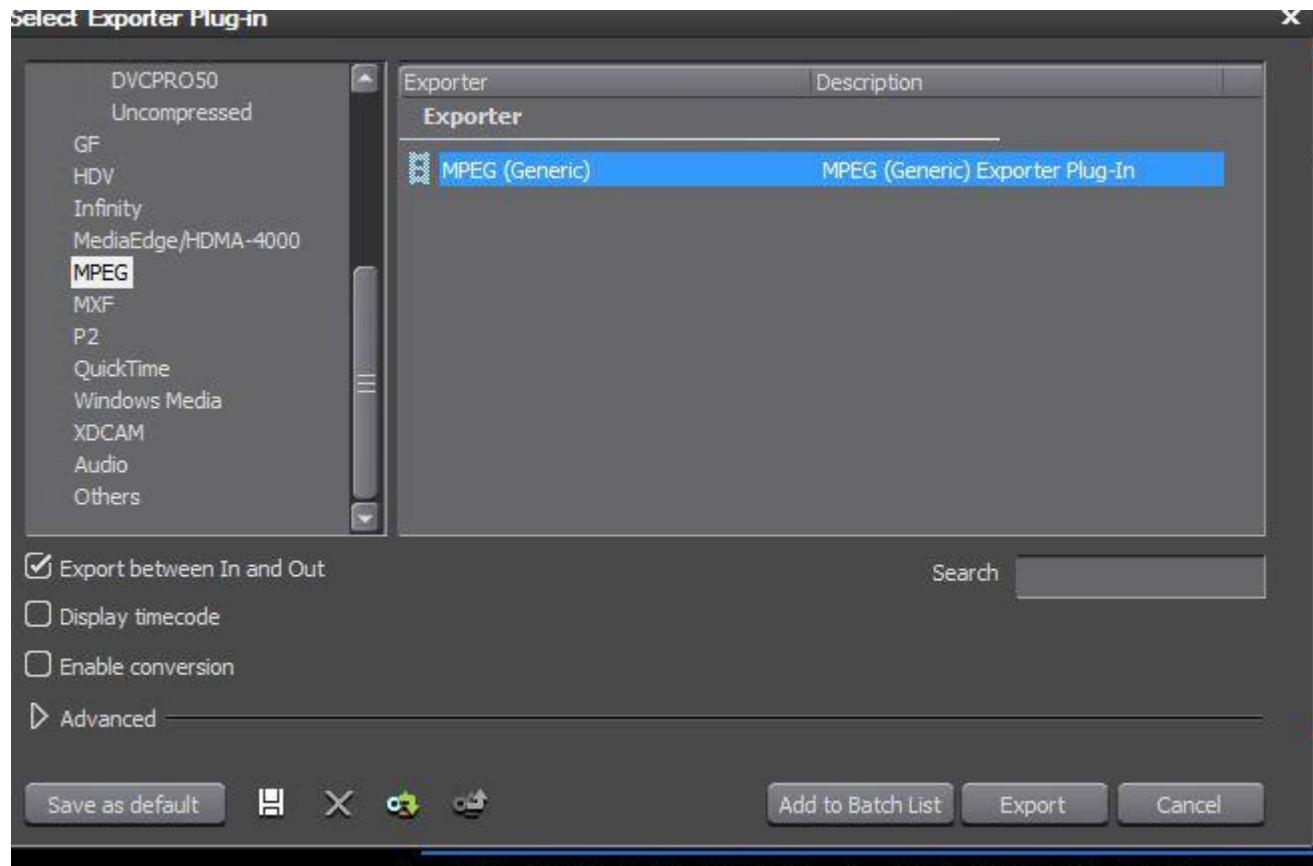
10) Ubacivanje prijelaza i efekata se obavlja pomoću palete „Effects“. Kada aktiviramo paletu „Effects“, biramo željeni prijelaz između dvije scene i lijevim klikom miša ga prebacimo između njih. Kada smjestimo prijelaz između scena, možemo mijenjati dužinu njegovog trajanja. Paleta sa efektima je data na slici 11.

Slika 11. Dodavanje efekata i prijelaza

11) Eksportovanje video-snimka. Nakon što obavimo sve potrebne operacije kod našeg projekta, da bismo od njega napravili video-snimak koji se može reprodukovati na drugim uređajima ili postaviti na internet, potrebno je da ga eksportujemo.

Podesite alatke „Set In“ i „Set Out“ na početak i kraj projekta, a zatim pritisnite taster **F11** na tastaturi. Otvara se prozor sa opcijama eksportovanja. Za ovaj kurs, sasvim zadovoljavajući format je MPEG, koji se nalazi u meniju sa lijeve strane novootvorenog prozora. (Slika 12)

Slika 12. Eksportovanje projekata

Nakon što odaberemo format snimka, potrebno je da kliknemo na „Export“, upišemo ime snimka i odredimo lokaciju na kompjuteru gdje će snimak biti sačuvan, te na kraju klinuti na dugme „Save“.

Proces čuvanja snimka može potrajati od nekoliko sekundi do nekoliko sati, u zavisnosti od složenosti projekta i performansi računara.

Nakon što se snimak eksportuje, obavezno sačuvajte projekat (CTRL+S), za slučaj da želite obaviti neke naknadne intervencije.